СЕСМИМ
Т Ө С Ө Л
МОНГОЛ УЛСЫН ОЛБОРЛОХ САЛБАРЫН
МЕНЕЖМЕНТИЙГ БЭХЖҮҮЛЭХ ТӨСӨЛ

МОНГОЛ УЛСЫН
ЗАСГИЙН ГАЗАР

УУРХАЙН ХААЛТ ЭРХ ЗҮЙН ОРЧИН ДҮН ШИНЖИЛГЭЭ

Баасангийн Лхамсүрэн

2017 оны 6 дугаар сар

Global Affairs Canada
Affaires mondiales Canada

AGRITEAM CANADA

СЕСМИМ
ТӨСӨЛ
МОНГОЛ УЛСЫН ОЛБОРЛОХ САЛБАРЫН МЕНЕЖМЕНТИЙГ БЭХЖҮҮЛЭХ ТӨСӨЛ

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР

МОНГОЛ УЛСЫН УУЛ УУРХАЙН САЛБАРЫН ИРЭЭДҮЙН ЗОРИЛТ

2016

МУ-ын Тогтвортой хөгжлийн ҮБ-2030

ЭЗ-ийн өсөлтийг 6.6% дээш, экологийн тэнцвэртэй байдлыг хадгалах

УУ салбар 2016-ДНБ **16.6%, 2040 онд 29%**

БО-ны тогтвортой хөгжлийг хангахад нутгийн иргэд, олон нийтийн оролцоог хангах

БО-ны нөхөн сэргээлтийг ОУ-ын стандартын түвшинд хийж, хэвшүүлэх

2014

Төрөөс эрдэс баялгийн салбарт баримтлах бодлого

уурхайн нөхөн сэргээлт, хаалтын стандарт, журмыг олон улсын жишигт нийцүүлэн боловсруулах

Global Affairs Canada
Affaires mondiales Canada

AGRITEAM CANADA

СЕСМИМ
Т Ө С Ө Л
МОНГОЛ УЛСЫН ОЛБОРЛОХ САЛБАРЫН МЕНЕЖМЕНТИЙГ БЭХЖҮҮЛЭХ ТӨСӨЛ

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР

МОНГОЛ УЛСЫН УУРХАЙ

Нийт 250 гаруй уурхай идэвхитэй ажиллаж байна. 1 дүүрэг, 18 аймгийн 40 гаруй сумын 80 гаруй цэгт хувиараа ашигт малтмал олборлогчид үйл ажиллагаа явуулж байна.

250 уурхай бүгд хаагдана.

Нүүрс	52
Алт	39
Зэс молибдений	2
Жоншны	40
Өнгөт металл	7
Цагаан тугалганы	2
Түгээмэлт тархац	32
Баяжуулах үйлдвэр	7
Гянтболд	5

Global Affairs Canada
Affaires mondiales Canada

AGRITEAM CANADA

СЕСМИМ
Т Ө С Ө Л
МОНГОЛ УЛСЫН ОЛБОРЛОХ САЛБАРЫН МЕНЕЖМЕНТИЙГ БЭХЖҮҮЛЭХ ТӨСӨЛ

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР

ПРАКТИК ШААРДЛАГА

2015 онд УИХ-ын өргөдлийн байнгын хороонд 200 гаруй өргөдөл, гомдол ирүүлснээс 100 гаруй нь уул уурхайн нөхөн сэргээлттэй холбогдох гомдол.

эзэнгүй орхигдсон газар	15 аймгийн 56 сумын 566 нэгж талбарт 3984.46 га газар
нөхөн сэргээх зардал	1 га-25.0 сая төгрөг, нийт 80-100 тэрбум ₮
нөхөн сэргээлтийн баталгааны тусгай данс	2016 онд 10.5 тэрбум ₮

АМГТГ-аас 2017-4 сарын байдлаар СШЖ-75 ХТЗ орон нутгаас асуухад **63 нь үгүй.** ХТЗ дахин олгож эхэлсэн сүүлийн 2 жилд нийтлэг. ОҮИТБС-ын 2015 тайланд 544 тэрбум ₮ АМНАТ-т төлсөн. **3.6 хувь** буюу 20 тэрбум ₮ ОНХС-гаар дамжуулж 21 аймагт хуваарилсан.

Салбарын бодит өгөөж орон нутагт үлдэхгүй байна.

нийт шаардагдах хөрөнгө- 10 хувьтай тэнцэж байна

Global Affairs Canada
Affaires mondiales Canada

AGRITEAM CANADA

СЕСМИМ
ТӨСӨЛ
МОНГОЛ УЛСЫН ОЛБОРЛОХ САЛБАРЫН МЕНЕЖМЕНТИЙГ БЭХЖҮҮЛЭХ ТӨСӨЛ

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР

УУРХАЙН ХААЛТЫН ОЛОН УЛСЫН ХӨГЖИЛ

1960 -аюулгүй болгох → 1970 -байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээх → 1990-нийгэм эдийн засгийн тэнцвэрт байдал, тогтвортой хөгжил

1990-салбарын нэр хүнд унасан. Байгаль орчин, нийгэм, хаагдаагүй уурхай

Нийгэм ← **зөрчил** → уул уурхайн компани

↓

ХЯМРАЛ

уул уурхайн компани, банк санхүү, баялгийн хараал

Global Affairs Canada
Affaires mondiales Canada

AGRITEAM CANADA

СЕСМИМ
Т Ө С Ө Л
МОНГОЛ УЛСЫН ОЛБОРЛОХ САЛБАРЫН МЕНЕЖМЕНТИЙГ БЭХЖҮҮЛЭХ ТӨСӨЛ

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР

ТОГТВОРТОЙ ХӨГЖИЛ

Хойч үеийн хэрэгцээг хязгаарлахгүйгээр өнөөдрийн хэрэгцээгээ хангаж чадах хөгжил-эдийн засаг, байгаль орчин, нийгмийн тэнцвэртэй хөгжил

Уурхайг хаах ажлын зорилго нь байгаль орчин, нийгэм, эдийн засагт урт хугацаанд үзүүлэх сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, тэдгээрийг бууруулах, тухайн газрыг цаашид ашиглах зөвшөөрөгдсөн зориулалтад нийцэхүйц тогтсон хэлбэр төрхөд оруулах явдал юм.

Global Affairs Canada
Affaires mondiales Canada

AGRITEAM CANADA

СЕСМИМ
Т Ө С Ө Л
МОНГОЛ УЛСЫН ОЛБОРЛОХ САЛБАРЫН
МЕНЕЖМЕНТИЙГ БЭХЖҮҮЛЭХ ТӨСӨЛ

МОНГОЛ УЛСЫН
ЗАСГИЙН ГАЗАР

ОЛОН УЛСЫН ЗАРЧИМ

Нэгдсэн зарчимд хараахан хүрч чадаагүй.

- Берлиний 1, 2 дугаар заавар
- ICMM-Тогтвортой хөгжлийн 10 зарчим
- IFC-гүйцэтгэлийн стандарт
- Экваторын зарчим
- ToC-ын зарчим (Монголын банкны холбоо)

Global Affairs Canada
Affaires mondiales Canada

AGRITEAM CANADA

СЕСМИМ
Т Ө С Ө Л
МОНГОЛ УЛСЫН ОЛБОРЛОХ САЛБАРЫН МЕНЕЖМЕНТИЙГ БЭХЖҮҮЛЭХ ТӨСӨЛ

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР

УУРХАЙН ХААЛТЫН ХУУЛИЙН ЗОХИЦУУЛАХ ЗҮЙЛ

Уурхайн хаалтын сайн зохицуулалт нь **нийтийн ашиг сонирхол болон байгаль орчныг хамгаалдаг**. Энэ нь мөн хууль эрх зүйн хүрээнд үйл ажиллагаа явуулж буй уул уурхайн компаниудын хувьд шударгаар өрсөлдөх нөхцөл олгодог талбар юм.

- Уурхайн хаалтыг эртнээс төлөвлөх
- УХТ-г тогтмол хянаж байх, хяналтын систем
- Санхүүгийн баталгааг гаргуулах
- Хаалтыг амжилттай болсоныг хэрхэн дүгнэх, шалгуур
- Нийтийн ашиг сонирхлыг хамгаалах
- Хаалтын дараах нийгэм, эдийн засгийн асуудал
- Орхигдсон уурхайн асуудал, түр ба гэнэтийн хаалт

Global Affairs Canada
Affaires mondiales Canada

AGRITEAM CANADA

УУРХАЙН ХААЛТЫН ХУУЛИЙН ХӨГЖИЛ

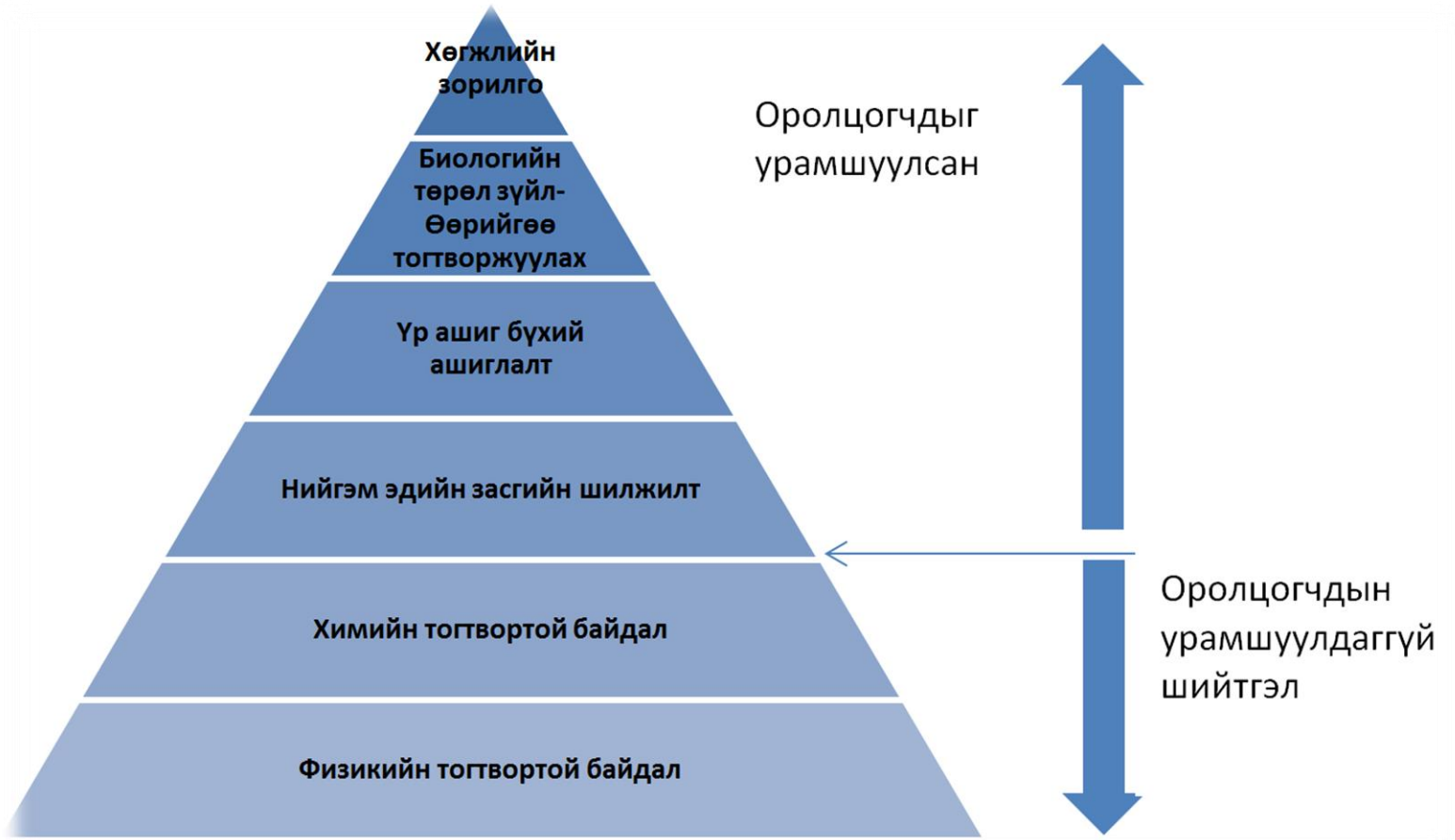

СЕСМИМ
Т Ө С Ө Л
МОНГОЛ УЛСЫН ОЛБОРЛОХ САЛБАРЫН МЕНЕЖМЕНТИЙГ БЭХЖҮҮЛЭХ ТӨСӨЛ

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР

АВСТРАЛИЙН ТУРШЛАГА

Global Affairs Canada
Affaires mondiales Canada

AGRITEAM CANADA

КАНАДЫН ТУРШЛАГА

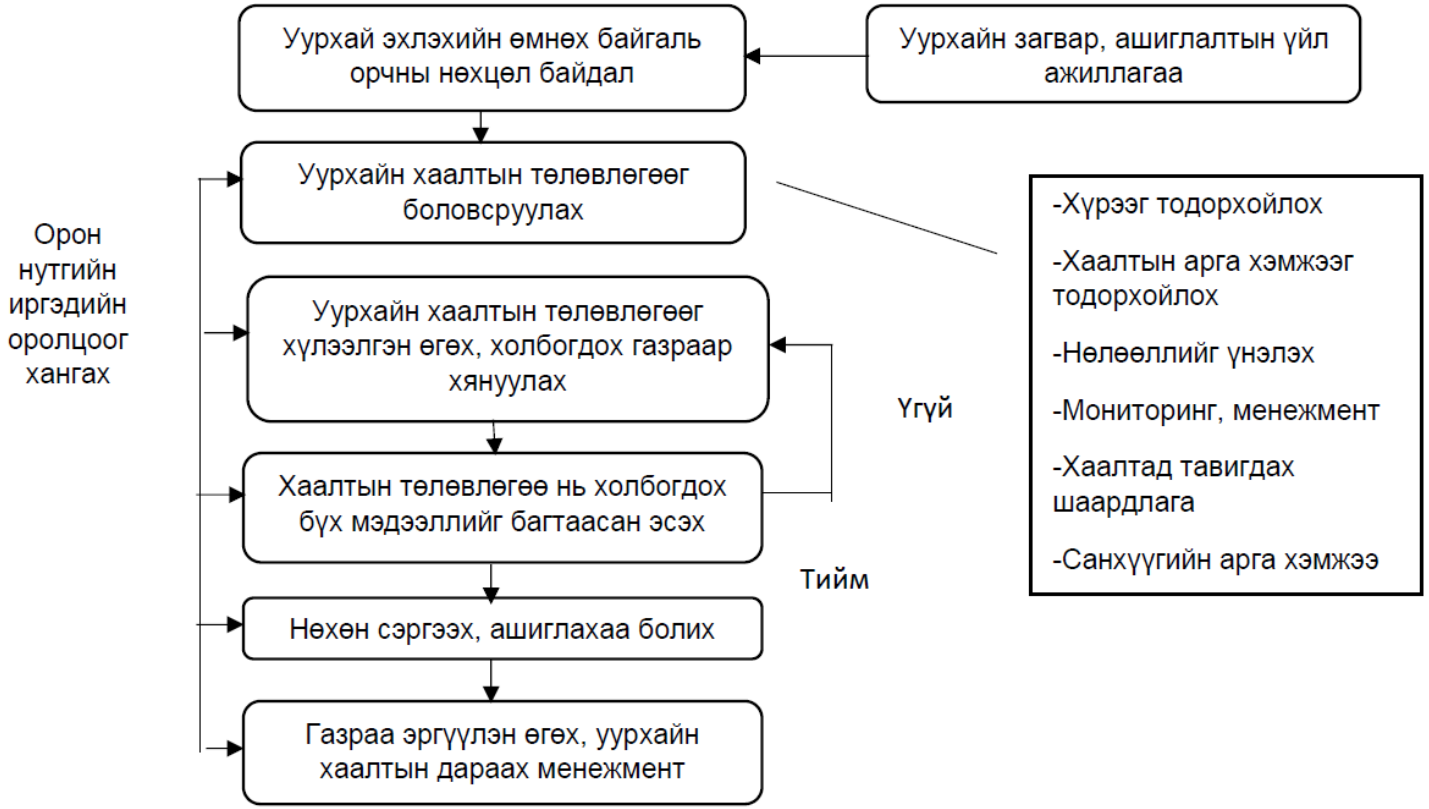

СЕСМИМ
Т Ө С Ө Л
МОНГОЛ УЛСЫН ОЛБОРЛОХ САЛБАРЫН МЕНЕЖМЕНТИЙГ БЭХЖҮҮЛЭХ ТӨСӨЛ

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР

МОНГОЛ УЛСЫН УУРХАЙН ХААЛТЫН ХУУЛЬ, ЭРХ ЗҮЙН ОРЧИН

- Газрын хэвлийн тухай хууль
- Цөмийн Энергийн тухай хууль (цацраг идэвхт)
- Газрын тосны тухай хууль (газрын тос)
- **АМТХ (бусад)**
- Түгээмэл тархацтай АМТХ
- бичил уурхайтай холбогдох харилцааг ЗГ-ын баталсан журам

Дээрх хуулиудад уурхайн хаалт, нөхөн сэргээлтийн зохицуулалтууд тодорхой хэмжээгээр тусгагдсан.

Global Affairs Canada
Affaires mondiales Canada

AGRITEAM CANADA

СЕСМИМ
ТӨСӨЛ
МОНГОЛ УЛСЫН ОЛБОРЛОХ САЛБАРЫН МЕНЕЖМЕНТИЙГ БЭХЖҮҮЛЭХ ТӨСӨЛ

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР

ХУУЛЬ ЭРХ ЗҮЙН ОРЧИН

- Хууль 24
- УИХ-ын тогтоол 2
- Засгийн газрын тогтоол 5
- Сайдын тушаал 9
  - БОАЖ-ын сайдын тушаал 8
  - УУХҮ-ийн сайдын тушаал 1
- МУ-ын стандарт 12

Global Affairs Canada
Affaires mondiales Canada

AGRITEAM CANADA

СЕСМИМ
ТӨСӨЛ
МОНГОЛ УЛСЫН ОЛБОРЛОХ САЛБАРЫН МЕНЕЖМЕНТИЙГ БЭХЖҮҮЛЭХ ТӨСӨЛ

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР

20 жил уурхайн хаалт ?

БОНХ-ийн сайд 2015 А-138

Уул уурхайн үйл ажиллагааны улмаас эвдрэлд орсон газарт техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлт хийх аргачлал

~~**УУХҮЯ, БОАЖЯ-уурхай, үүлын болон баяжуулах үйлдвэрийн нөхөн сэргээлт, хаалтын журам батлагдаагүй**~~

~~**(2014-07-01)**~~

~~**2003, МХЕГ, Уурхайг түр болон бүрмөсөн хаах журам**~~

~~**(2016-10-24)**~~

Global Affairs Canada
Affaires mondiales Canada

AGRITEAM CANADA

СЕСМИМ
Т Ө С Ө Л
МОНГОЛ УЛСЫН ОЛБОРЛОХ САЛБАРЫН МЕНЕЖМЕНТИЙГ БЭХЖҮҮЛЭХ ТӨСӨЛ

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР

Ашигт малтмалын тухай хуулийн 45 дугаар зүйл. Уурхайг хаах үед тавигдах шаардлага

ТЗЭ нь уурхайг бүхэлд нь, эсхүл хэсэгчлэн хаах бол **төрийн захиргааны төв байгууллагад** нэгээс доошгүй жилийн өмнө **мэдэгдэж**, энэ хуулийн **10.1.14-д заасан журмын** дагуу зохих бэлтгэлийг хангаж дараах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ: 2012, 2014

- уурхайн талбайг нийтийн зориулалтаар ашиглахад **аюулгүй болгох**, **байгаль орчныг нөхөн сэргээх** талаар холбогдох арга хэмжээг бүрэн авах;
- уурхайн эдэлбэр байсан газрыг нийтийн зориулалтаар ашиглахад **аюул** учирч болзошгүй бол түүнээс **сэргийлэх** арга хэмжээ авах;
- үлдээхийг зөвшөөрснөөс бусад техник хэрэгсэл болон эд **хөрөнгийг талбайгаас гаргах**.
- аюул учруулж болзошгүй газруудыг **зохих масштабын газрын зураг дээр тэмдэглэж**, шаардлагатай тэмдэг, дохио, сануулгыг уурхайн эдэлбэрийн орчинд байрлуулах, газрын **зургийг** МХА болон тухайн сум, баг, дүүргийн ЗД-д **хүлээлгэн өгнө.**

Global Affairs Canada
Affaires mondiales Canada

AGRITEAM CANADA

СЕСМИМ
ТӨСӨЛ
МОНГОЛ УЛСЫН ОЛБОРЛОХ САЛБАРЫН МЕНЕЖМЕНТИЙГ БЭХЖҮҮЛЭХ ТӨСӨЛ

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР

ИНСТИТУЦИ

УУХҮЯ

стратегийн АМ-ын орд ашиглах үйл ажиллагаанд хян алт тавих нөхөн сэргээлт, хаалтын журмыг БОАЖЯ-тай хамтран батлах; Газрын хэвлийн ашиглалт, хамгаалалтад тавих төрийн хяналт (Газрын хэвлийн тухай хууль)

БОАЖЯ

БОНБНҮ, БОМТ-г батлах, БОМТ болон УХМТ-ний хэрэгжилтэд хяналт тавих, барьцаа хөрөнгө байршуулахад болон буцаан олгох шийдвэрийг гаргах, хяналт тавих

ЭМЯ

Эрүүл мэндийн нөлөөллийн журам батлах, ЭМНҮ-ний дүгнэлт зөвлөмж гаргах, хяналт тавих

МХЕГ

улсын хяналт, БОМТ болон УХМТ-ний хэрэгжилт, Уурхайн хаалтын үед техник хэрэгсэл, тоног төхөөрөмж болон эд хөрөнгийг талбайд үлдэхийг зөвшөөрөх, олборлолтын ажлыг эхлүүлэхгүй байх, уурхайн хаалтын дараах газрын зургийг хүлээн авах

АМГТГ

БОМТ болон УХМТ-ний хэрэгжилт, хайгуулын болон ашиглалтын тусгай зөвшөөрөлтэй холбоотой үйл ажиллагаанд нэгдсэн хяналт тавих

ЗД, ИТХ

АМТХ-иар нутгийн захиргааны болон өөрөө удирдах байгууллага зөрчлийг таслан зогсоох, хяналт тавих, гэрээ байгуулах, журам батлах

Global Affairs Canada
Affaires mondiales Canada

AGRITEAM CANADA

СЕСМИМ
Т Ө С Ө Л
МОНГОЛ УЛСЫН ОЛБОРЛОХ САЛБАРЫН МЕНЕЖМЕНТИЙГ БЭХЖҮҮЛЭХ ТӨСӨЛ

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР

ТӨРИЙН ИНСТИТУЦЫН ХАРИЛЦАН ХАМААРАЛ, УЯЛДАА

- төрийн хяналтын чиг үүрэг давхардсан, хуулиудын зөрчилтэй байдлаас хамаарч чиг үүрэг хэрэгжүүлэхгүй байна
- уурхай, уулын болон баяжуулах үйлдвэрийн нөхөн сэргээлт, хаалтын журам-БОАЖЯ, УУХҮЯ
- эрүүл мэндийн нөлөөллийн үнэлгээ хийх журам-ЭМЯ
- төрийн байгууллагууд харилцан мэдээлэл солилцдоггүй
- Уурхайн хаалтын дараа мониторингийн чиг үүргийг хариуцах байгууллага, албан тушаалтан байхгүй байна.
- ТЗТБ-ын үйл ажиллагаа нутгийн захиргааны байгууллага болон МХГ-ын үйл ажиллагаанаас ихээхэн хамааралтай
- Хүний нөөц дутмаг, санхүүжилт хангалтгүй

Global Affairs Canada
Affaires mondiales Canada

AGRITEAM CANADA

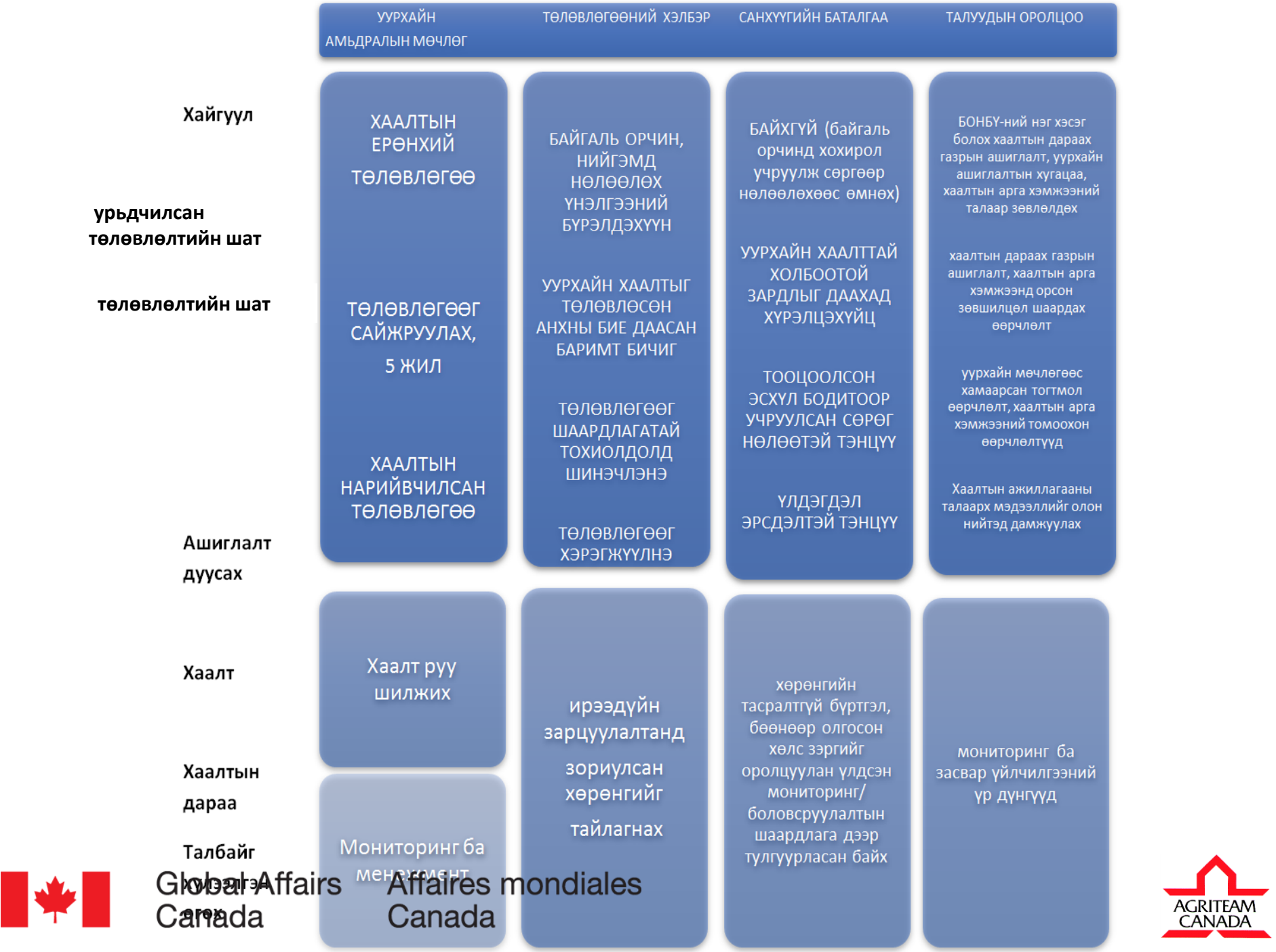

Global Affairs Canada

Affaires mondiales Canada

AGRITEAM CANADA

УУРХАЙН ХААЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

УХТ- уурхайн хаалтад холбогдох бүх эрсдэлийг хамааруулсан байхыг баталгаажуулах явдал.

- УХТ-г үүл уурхайн үйлдвэрлэлийн анхны шатнаас эхлэн боловсруулж эхэлдэг.
- Тогтмол хянан үзэж өөрчлөлт оруулж байдаг.
- УХТ-тэй уялдуулан хаалтын санхүүгийн баталгааг гаргадаг.
- Энэхүү төлөвлөгөө санхүүгийн баталгаа болон холбогдох бусад баримтыг үндэслэн ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл олгодог. Ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл олгохоос өмнө тухайн УХТ-г авч шалгах нь тухай уурхайг ашиглах нь **эдийн засаг, нийгмийн хувьд ашигтай эсэхийг** урьдчилан харах ач холбогдолтой. Хэрэв тухайн ордыг ашигласны үр дүнд бий болох ашиг нь уурхайн хаалтад хүрэлцэхгүй бол уурхайг ашиглаж шаардлагагүй гэж үздэг.

СЕСМИМ
Т Ө С Ө Л
МОНГОЛ УЛСЫН ОЛБОРЛОХ САЛБАРЫН МЕНЕЖМЕНТИЙГ БЭХЖҮҮЛЭХ ТӨСӨЛ

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР

УУРХАЙН ХААЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

- УХТ-г хаалт хийхээс **3, 1**-аас доошгүй жилийн өмнө боловсруулж, УУХҮЯ-ны саналыг авч, БОАЖЯ-д ирүүлэх (АМТХ, БОНБТХ)

- УХТ-ний хуульд тусгагдсан зохицуулалт нь олон улсын жишигтэй нийцэхгүй, УХТ-нд юуг тусгах талаар агуулга нь тодорхойгүй, төрийн байгууллагын хяналт тодорхойгүй.

- Ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл олгохдоо ТЭЗҮ, УХТ, санхүүгийн баталгааг шаардахгүйгээр шууд олгож байгаа нь олон улсын тогтсон жишигтэй урвуу хамааралтай, тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчийн эрсдэлийг төр өөрөө даахад хүргэх эрсдэлтэй байна.

- Оюу толгой, SGS, Бороо гоүлд, Энержи ресурс компаниуд уурхайн хаалтын төлөвлөгөө боловсруулсан. (ОУ-ын хөрөнгийн биржэд хувьцаа гаргасан, санхүүжилттэй.)

Global Affairs Canada
Affaires mondiales Canada

AGRITEAM CANADA

СЕСМИМ
Т Ө С Ө Л
МОНГОЛ УЛСЫН ОЛБОРЛОХ САЛБАРЫН МЕНЕЖМЕНТИЙГ БЭХЖҮҮЛЭХ ТӨСӨЛ

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР

НИЙГМИЙН НӨЛӨӨЛЛИЙН ҮНЭЛГЭЭ

ННБҮ нь аливаа төсөл болон түүнээс улбаатай нийгмийн өөрчлөлтүүдийн улмаас **шууд болон шууд бусаар үүсэж болох эерэг, сөрөг үр дагаврыг тодорхойлох, мониторинг хийх, хариу арга хэмжээ авах үйл явц** юм.

- орон гэр болон газар нутгаас нь нүүхэд хүргэх
- цэвэр ус болон газар ашиглах боломжид нь саад учруулах
- эрүүл мэнд болон амьжиргаанд нь нөлөөлөх
- орон нутгийн иргэдийн дунд үул үүрхайгаас ашиг хүртэгч, үл хүртэгч гэсэн талцал үүсгэх
- орон нутгийн нийгэм, хүн ам зүй өөрчлөгдөх
- засаг захиргааны болон үул үүрхайн хамгаалалтын албад хүний эрхийг зөрчих

Эдгээр нөлөөллүүд нь үул үүрхайн төлөвлөлтийн талаарх мэдээллийг орон нутгийн иргэдэд өгөөгүй болон зөвшилцөөгүй тохиолдолд улам даамжирдаг. Иймд тухайн үүрхайн төслийн нийгэмд үзүүлэх нөлөөллийн үнэлгээг хийлгэх асуудлыг чухалд үздэг.

Global Affairs Canada
Affaires mondiales Canada

AGRITEAM CANADA

СЕСМИМ
Т Ө С Ө Л
МОНГОЛ УЛСЫН ОЛБОРЛОХ САЛБАРЫН МЕНЕЖМЕНТИЙГ БЭХЖҮҮЛЭХ ТӨСӨЛ

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР

НИЙГМИЙН НӨЛӨӨЛЛИЙН ҮНЭЛГЭЭ

- Тодорхой хэмжээнд тусгагдсан.
- Журмаар зохицуулагдаж байгаа. ЗГ-2013-№374 Байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээний журам
- Уурхайн хаалтын дараах эдийн засгийн асуудал төрд дарамт үүсгэдэг.

Global Affairs Canada
Affaires mondiales Canada

AGRITEAM CANADA

СЕСМИМ
Т Ө С Ө Л
МОНГОЛ УЛСЫН ОЛБОРЛОХ САЛБАРЫН МЕНЕЖМЕНТИЙГ БЭХЖҮҮЛЭХ ТӨСӨЛ

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР

НАЛАЙХ ОРХИГДСОН УУРХАЙ

100 жилийн түүхтэй. Уурхай дагасан хот үүссэн. 36425 хүн амтай.
1990 онд метан хийнээс үүдэлтэй уурхайн осол гарч 20 хүн амь үрэгдэж нилээд хүн хүнд болон хөнгөн гэмтсэн. Зөвхөн 1/3 ашигласан.

Уурхайн хаагдсан нэг шалтгаан нь УХТ байгаагүй.

Global Affairs Canada
Affaires mondiales Canada

AGRITEAM CANADA

СЕСМИМ
ТӨСӨЛ
МОНГОЛ УЛСЫН ОЛБОРЛОХ САЛБАРЫН МЕНЕЖМЕНТИЙГ БЭХЖҮҮЛЭХ ТӨСӨЛ

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР

НАЛАЙХ ОРХИГДСОН УУРХАЙ

68,7 мянган га газартай бол үүний 3628,9 га газар орхигдсон. 160 нүх.
Орон нутаг зөвхөн хүн унахааргүй болгож хаадаг.
1995 онд улсаас өгөх татаас хумигдаж 111-р тогтоолоор хаагдсан.
Нийт хаагдсанаас хойш 205 хүн нас барсан.
1500 хүн гар аргаар уурхайн олборлож байна. 18-35 насны залуус
Нийт 69 А лиценз, 19 Х лиценз.
2014 онд хүчээр хаах гэж оролдсон.
Нутгийн иргэд эсэргүүцэж хаалгаагүй. Мөргөлдөөн

Global Affairs Canada
Affaires mondiales Canada

AGRITEAM CANADA

СЕСМИМ
Т Ө С Ө Л
МОНГОЛ УЛСЫН ОЛБОРЛОХ САЛБАРЫН
МЕНЕЖМЕНТИЙГ БЭХЖҮҮЛЭХ ТӨСӨЛ

МОНГОЛ УЛСЫН
ЗАСГИЙН ГАЗАР

НАЛАЙХ ОРХИГДСОН УУРХАЙ

Global Affairs Canada
Affaires mondiales Canada

AGRITEAM CANADA

олон нийттэй зөвлөлдөх

ОУ- Уурхайн хаалтын орчин үеийн чиг хандлагад тавигдах нэг шаардлага нь тухайн нутгийн иргэд болон олон нийтийн саналыг УХТ-нд тусгасан байх, уурхайн хаалтын талаар олон нийтэд мэдэгдэх, тэдэнтэй зөвшилцөх шаардлага юм.

МУ-БОҮ-г олон нийттэй зөвшилцөх

АМТХ-ийн 42, БОНБҮТХ-18-д нутгийн иргэдтэй гэрээ байгуулах, хэлэлцүүлэг зохион байгуулах

хүлээх хариуцлага байхгүй.

СЕСМИМ
Т Ө С Ө Л
МОНГОЛ УЛСЫН ОЛБОРЛОХ САЛБАРЫН МЕНЕЖМЕНТИЙГ БЭХЖҮҮЛЭХ ТӨСӨЛ

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН БАТАЛГАА

ОУ- Уурхайн хаалтыг төлөвлөх, хяналт шинжилгээ хийх, туршилт явуулах хугацааг төлөвлөж, уурхайг хаах төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэхэд гарах зардлыг нөхөх хөрөнгөнд санхүүгийн компаниуд баталгаа гаргадаг. Эдгээр санхүүгийн компаниуд нь төслийн үр ашиг, эрсдэл зэргийг тооцоолон баталгаа гаргадаг учир хөндлөнгийн хяналт гэж үзэж болно.

МУ-ТЭЗҮ-г боловсруулахад хаалтын зардлыг тооцоолохоор тусгагдсан боловч хаалтын санхүүгийн баталгааг шаарддаггүй.

- Байгаль орчны нөхөн сэргээлтийн ажилд тавих хяналт сул, тусгай дансанд төвлөрсөн хөрөнгөөр нөхөн сэргээлтийн ажлыг хийгээгүй
- Уурхайн хаалтын санхүүгийн баталгааны одоогийн эрх зүйн зохицуулалт хэрэгжилт муутай, хаалтын үед хийгдэх санхүүжилтэд хүрэлцэхгүй, хяналтын механизм хангалтгүй

Global Affairs Canada
Affaires mondiales Canada

AGRITEAM CANADA

СЕСМИМ
Т Ө С Ө Л
МОНГОЛ УЛСЫН ОЛБОРЛОХ САЛБАРЫН МЕНЕЖМЕНТИЙГ БЭХЖҮҮЛЭХ ТӨСӨЛ

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР

МОНИТОРИНГ

ОУ- Хаалтын үе шатанд болон түүний дараа хаалтын зорилтуудыг хангаж байгаа эсэх, хаалтын төлөвлөгөөнд заасан арга хэмжээнүүдийг хэрэгжүүлсний дараагаар тэдгээрийн үр дүнг хянаж, физик ба химийн тогтвортой байдлыг хангасныг баталгаажуулах, хаалтын зорилтуудыг хангаагүй тохиолдолд засаж залруулах арга хэмжээний хэрэгцээг тогтоохын тулд мониторинг хийх шаардлагатай болдог. Энэхүү үе шат нь байгаль орчныг хамгаалах буюу нөхөн сэргээлтийн ажлын үр дүн тогтворжтол үргэлжилнэ.

МУ-БОМТ болон уурхайн хаалтын менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтэд тухайн орон нутгийн байгаль хамгаалагч, байгаль орчны хяналтын улсын байцаагч, бүх шатны засаг дарга, төрийн захиргааны төв байгууллага болон байгаль орчны төрийн бус байгууллага хяналт тавихаар зохицуулсан байна.

СЕСМИМ
Т Ө С Ө Л
МОНГОЛ УЛСЫН ОЛБОРЛОХ САЛБАРЫН МЕНЕЖМЕНТИЙГ БЭХЖҮҮЛЭХ ТӨСӨЛ

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР

Ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл олгох үйл явц үйл явц

ХТЗЭ
- ордын нөөц, эрэл, хайгуулын үр дүнгийн тайланг боловсруулж, **шинжээчийн дүгнэлт гаргуулан** төрийн захиргааны байгууллагад хүлээлгэн өгнө

ЭБМЗ
- АМГнь хайгуулын ажлын тайлан, ТЭЗҮ-д ЭБМЗ-өөс шинжээч 30 хоногт багтаан томилуулж, 90 хоногт багтаан хэлэлцүүлж дүгнэлт гаргуулна. Нөөцийн тайланг дагалдах УТЭЗҮ-д хаалтын концепци шийдлүүд, зардлын тойм тооцоо туссан байна.

АМГТГ
- Нөөц нь бүртгэгдсэн ордод Ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл олгогдоно. БОМ-ийн үүргээ биелүүлсэн баримт, БОНБҮ-г шаардана. Талбайн давхцал болон экологийн хохирлыг нөхөн сэргээхэд АМ-ын нөөцийн хэмжээ үнэлгээ нь хүрэлцэх эсэхийг шалгана. Зөвхөн бичиг баримтын бүрдэл дутуу болон талбайн давхцалтай бол АМТЗ олгохоос татгалзана.

АТЗЭ
- АТЗ авсанаас хойш 1 жилийн дотор ТЭЗҮ боловсруулна. ТЭЗҮ-д хаалтын шийдлүүд, зардлын тооцоо туссан байна. ТЭЗҮ –д шинжээчийн дүгнэлт гарч, ЭБМЗ-өөр хэлэлцэгдэнэ. АМГТГазрын даргын тушаал гарна. Хаалтын санхүүгийн баталгаа шаардахгүй. ТЭЗҮ-д тулгуурлан Төслийн БОНБНҮ хийгдэнэ. Олон нийтийн хэлэлцүүлэг хийгдэх ба уурхайн хаалтын асуудал хөндөгдөх боломжтой. БОНБНҮ нь БОАЖЯ-ны зөвлөлөөр хэлэлцэгдэнэ.

Төслийн шат	Хаалтын үйл ажиллагаа
Хайгуул 10 жил	Урьдчилсан хаалтын төлөвлөгөө, БОНБҮ нэг хэсэг
Төлөвлөлт 5-10 жил	Хаалтын бие даасан төлөвлөгөө Санхүүгийн баталгаа 100 хувь
Ашиглалт	Шинэчлэл 5 жил
Хаалт	Төлөвлөгөө хэрэгжилт
Хаалтын дараа	Мониторинг, Газар буцаан олгох

Global Affairs Canada
Affaires mondiales Canada

AGRITEAM CANADA

СЕСМИМ
Т Ө С Ө Л
МОНГОЛ УЛСЫН ОЛБОРЛОХ САЛБАРЫН МЕНЕЖМЕНТИЙГ БЭХЖҮҮЛЭХ ТӨСӨЛ

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР

ДҮГНЭЛТ

Олон улсын хандлага

УХТ-БАТЛУУЛАХ-ЭЗ ҮР АШИГТАЙ-БҮХ ЭРСДЛИЙГ ТООЦОХ → эрсдэлийг бүрэн даах хэмжээний санхүүгийн баталгаа → АТЗ

Монгол улсын хандлага

ТЭЗҮ, УХТ, санхүүгийн баталгааг шаардахгүйгээр АТЗ шууд олгоно.

Global Affairs Canada
Affaires mondiales Canada

AGRITEAM CANADA

СЕСМИМ
Т Ө С Ө Л
МОНГОЛ УЛСЫН ОЛБОРЛОХ САЛБАРЫН МЕНЕЖМЕНТИЙГ БЭХЖҮҮЛЭХ ТӨСӨЛ

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР

ДҮГНЭЛТ

Монгол улсын уурхайн хаалтын хөгжлийн түвшин

1960 -аюулгүй болгох

1970 -байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээх

1990-нийгэм эдийн засгийн тэнцвэрт байдал, тогтвортой хөгжил

ХАЯГДСАН УУРХАЙ БО БОХИРДОЛ

БҮХ ЭРСДЭЛ ТӨР

ИРГЭДИЙН ЭСЭРГҮҮЦЭЛ. ТОГТВОРГҮЙ БАЙДАЛ

ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ УУ-Н САЛБАРЫН ХӨГЖИЛ

Global Affairs Canada
Affaires mondiales Canada

AGRITEAM CANADA

СЕСМИМ
Т Ө С Ө Л
МОНГОЛ УЛСЫН ОЛБОРЛОХ САЛБАРЫН МЕНЕЖМЕНТИЙГ БЭХЖҮҮЛЭХ ТӨСӨЛ

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР

ДҮГНЭЛТ

- МУ-ын уурхайн хаалтын зохицуулалт-1960-аад оны түвшинд байна.
- Шууд зохицуулсан эрх зүйн зохицуулалт байхгүй. Хуулийн салангид зохицуулалтууд
- Агуулга, хяналт тодорхойгүй, зөрчил ихтэй, хангалтгүй
- Төрийн байгууллагын чиг үүргийн ихэнх нь тайлан, мэдээ хүлээн авах, хүргүүлэх
- Үүрэг оногдуулсан ч биелүүлээгүй бол хүлээлгэх хариуцлага тусгагдаагүй
- APEC-ын шалгуур үзүүлэлтээр одоогийн уурхайн хаалтын эрх зүйн зохицуулалтыг шалгаж үзэхэд нийт 71 үзүүлэлтээс 7 үзүүлэлт МУ-ын хууль тогтоомжид тусгагдсан ба бусад асуудал нь зохицуулагдаагүй байна. (Урьдчилсан дүгнэлт-SESMIM төслийн багаас уг үнэлгээг цаашид судлах ажиллагаа явагдаж байгаа.)

Global Affairs Canada
Affaires mondiales Canada

AGRITEAM CANADA

СЕСМИМ
ТӨСӨЛ
МОНГОЛ УЛСЫН ОЛБОРЛОХ САЛБАРЫН МЕНЕЖМЕНТИЙГ БЭХЖҮҮЛЭХ ТӨСӨЛ

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР

ЗӨВЛӨМЖ

- Ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл олгохоос өмнө бие даасан уурхайн хаалтын төлөвлөгөөг батлуулсан байх
- Санхүүгийн баталгааг 100 хувь болгох, УХТ хамт батлах
- Хаалтыг амжилттай болсон эсэхийг тогтоох шалгуур тогтоох
- Иргэдтэй УХТ зөвшилцөх, мэдээлэх
- Мониторингийн хяналтын бүтцийг бий болгох мониторингод нутгийн иргэдийг оролцуулах
- Хууль тогтоомжийн уялдаа холбоог сайжруулах
- Нийгэмд үзүүлэх нөлөөллийн асуудлыг хуульчлах

Global Affairs Canada
Affaires mondiales Canada

AGRITEAM CANADA

СЕСМИМ
Т Ө С Ө Л
МОНГОЛ УЛСЫН ОЛБОРЛОХ САЛБАРЫН МЕНЕЖМЕНТИЙГ БЭХЖҮҮЛЭХ ТӨСӨЛ

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР

Газрын хэвлийн тухай МУ-ын хуулийн зорилт
1988 он

өнөөгийн болон хойч үеийнхний ашиг сонирхолд нийцүүлэн газрын хэвлийг ашиглах, хамгаалахтай холбогдсон нийгмийн харилцааг зохицуулахад оршино.

Global Affairs Canada
Affaires mondiales Canada

AGRITEAM CANADA

СЕСМИМ
Т Ө С Ө Л
МОНГОЛ УЛСЫН ОЛБОРЛОХ САЛБАРЫН
МЕНЕЖМЕНТИЙГ БЭХЖҮҮЛЭХ ТӨСӨЛ

МОНГОЛ УЛСЫН
ЗАСГИЙН ГАЗАР

БАЯРЛАЛАА!

Global Affairs Canada
Affaires mondiales Canada

AGRITEAM CANADA